Klimaatadaptatie nodig voor stabiele economie

RUTGER SCHILPZAND
Vakredacteur bij ESB en onderzoeker aan de Universiteit Utrecht

Vond u dat afgelopen zomer ook zo warm was? De aanhoudende hitte van afgelopen zomer is kenmerkend voor de extremer wordende weersomstandigheden. Dat veranderende klimaat is niet alleen vervelend, het heeft ook economische gevolgen, zo blijkt ook uit deze *ESB*.

Het beperken van klimaatverandering is het meest effectieve middel om schade te voorkomen en blijft daarmee een beleidsprioriteit. Weliswaar weten we niet exact hoeveel opwarming tot hoeveel schade leidt (d'Ailly, 2026), maar Albert Faber, Peter Zwaneveld, Aniek Linssen, Vincent Schippers en Henri de Groot waarschuwen in deze *ESB* dat we met een afwachtende houding hoge kosten riskeren omdat we dan mogelijk onomkeerbare kantelpunten in het klimaatsysteem overschrijden.

Adaptie onvermijdelijk

Enkel inzetten op klimaatmitigatie zal echter niet genoeg zijn: zelfs met directe uitstootreductie in alle sectoren en een volledig CO_2-neutrale productie in 2050 is het de vraag of de opwarming onder de twee graden blijft (IPCC, 2023). Bovendien lijkt het behalen van een CO_2-neutrale productie voor 2050 buiten bereik (IEA, 2021; UNEP, 2025).

Klimaatadaptatie is dus nodig om de schade te beperken. Hoewel het moeilijk is om dit volledig in kaart te brengen, is een ruwe schatting dat adaptatie de klimaatschade gemiddeld tot een negentiende deel beperkt ten opzichte van niets doen (PBL, 2026). Daarmee is adaptatie een no-brainer.

Anticiperen

In zijn column roept Wouter Botzen op om adaptatie met de hoogste urgentie op te pakken om zo voorbereid te zijn op het extremer wordende klimaat, en bespreekt hij in vogelvlucht wat er nodig is. De *ESB* van augustus, het eerste deel van dit tweeluik, besprak al de omgang met het risico op overstromingen; dit nummer gaat in op de overige gevolgen van klimaatverandering.

Zo wakkeren extreme hitteschokken de inflatie aan die lang kan aanhouden, concluderen Dennis Bonam en Fulvia Marotta. Ook zal tijdens aanhoudend droge perioden het aanbod van drinkwater onder druk komen staan. Dorian de Gruijter, Sandra de Haan-Tawiah en Bjorn Roozenbeek doen voorstellen om afnemers meer te prikkelen spaarzaam met water om te gaan.

Daarnaast komen verzekeraars in de knel. Pedro Romão, Emma Martinez en Nienke Oomes constateren dat vastgoedpolissen onbetaalbaar worden of dat de verzekeringen niet meer afgesloten kunnen worden zonder adaptatie.

En klimaatverandering heeft ook gevolgen voor gemeenten en woningbezitters. Olga Ivanova, Merel Roelands en Tatiana Filatova betogen dat het Gemeentefonds rekening moet houden met de verschillende in kosten van klimaatadaptatie tussen gemeenten om onderinvestering – en daarmee hogere schade – te voorkomen.

En Marc Brouwers, Steven Hommes, Christiaan Schreuder en Jeanine van Reeken-van Wee laten zien dat de huizenmarkt al steeds meer anticipeert op de kans op funderingsschade bij woningen. Met die toenemende aandacht neemt ook de roep om overheidscompensatie toe, maar volgens Cody Hochstenbach en Jens van 't Klooster kunnen huiseigenaren de schade vaak prima zelf betalen.

Accepteren

Terwijl mitigatie ergere klimaatproblemen in de toekomst voorkomt, houdt adaptatie de maatschappij en economie draaiende. De potentiële verliezen zijn hoog als adaptatie niet van de grond komt. Het is dus van belang dat we er niet te laat mee beginnen.

Literatuur

d'Ailly, A. (2026) Planetaire grenzen zijn geen feiten. *ESB*, 111(4862), 487–489.

IEA (2021) *Net Zero by 2050: A roadmap for the global energy sector*. International Energy Agency, Rapport, oktober. Te vinden op iea.blob.core.windows.net.

IPCC (2023) *Climate Change 2023: Synthesis Report*. Intergovernmental Panel on Climate Change. Te vinden op www.ipcc.ch.

PBL (2026) *Voorbij de risico's: Keuzes voor een klimaatbestendige leefomgeving*. Planbureau van de Leefomgeving, Rapport, 5973b-2.

UNEP (2025) *Emissions Gap Report 2025: Off target – Continued collective inaction puts global temperature goal at risk*. United Nations Environment Programme, Rapport, november. Te vinden op www.unep.org.